

Dolenjske Novice.

Izhajajo 1. in 15. vsacega meseca. Cena jim je za celo leto 1 gld., za pol leta 50 kr. — Naročnino in dopise sprejema J. Krajec v Novem mestu.

Kdor želi kako oznanilo v „Dolenjske Novice“ natisniti dati, plača za vsako vrsto z navadnimi črkami 8 kr. za enkrat, dvakrat 12 kr., trikrat 15 kr.

O volitvi županov in občinskih odbornikov.

Ker predobro poznam, kako silno vnemarni so nekod volilci, če tudi je silno treba, da uboga in silno zanemarjena občina dobi dobrega župana, zato hočem o volitvi županov in odbornikov nekoliko spregovoriti. Želim pa iz ljubezni do volilcev, da bi moje besede ne bile bob v steno.

Kmetje imate slabo navado, da se volitvam preradi odtegujete. Vi pravite: Kaj bomo hodili volit, saj se nobena volitev ne konča po naši volji: izvoljeni so tako rekoč vselej le taki, ki so že rojeni odborniki. Prav imate, res je tako. A, da je tako, ste vendar le vi sami krivi, ker vas k volitvi nikdar ni. Pridejo le bližnji volilci, in še teh komaj toliko, da bi jih lahko na prste naštel; ti pa volijo vselej le može izmed sebe, tiste namreč, ki jih pri volitvi ravno vidijo. Ni toraj nikakoršno čudo, če so odborniki vedno eni in tisti, pa tudi krivica za vas, vnemarneže, to ni.

Pregovor pravi: „Bog je najpred sam sebi brado vstvaril.“ Tako si mislijo tudi možje, ki se potrudijo k volitvi.

Vdeležujte se torej volitev vsi, ki imate volilno pravico, gotovo bo potem občinski odbor

izbran po vaši volji, in tudi župan bo potem po vaši želji.

Če pa pridete k volitvi, glejte, da boste volili složno može, ktere poznate, da imajo glavo na pravem mestu, da jim je mar lastno gospodarstvo, pa se tudi ne vstrašijo truda za občni blagor. Možje, ki sami sebi ne znajo gospodariti, katerih premoženje kopni ko sneg spomladi, tudi občini ne bodo znali gospodariti. Enako nerabljivi so tisti, katerih žep ni nikoli dosti natlačen, ki bi radi vse, če tudi celo občino, prav ceno v svojo mavho spravili. Nikakoršnega zaupanja ne zaslužijo tudi tisti možje, ki se cerkve ogibljuje, ko vrag križa. Takim ljudem po navadi ni dosti mar za resnico, še manj pa za pravico. Tudi takih mož, od katerih vam je znano, da nimajo pravega narodnega prepričanja, to je, prave in vstrajne ljubezni do milega naroda in njegovih svetih pravic, se varujte. Prav posebno pa se ogibajte pri volitvi tistih, ki so vam znani, da ne poznajo desetih božjih zapovedi. Skušinja vas je menda vendar že zmodrila, da takim ljudem ne gre zaupati najmanj reči, še manj pa celo občino in nje blagor za več let.

V marsikateri občini potrebujejo delavnega župana. Le pogledjmo, kakšni so pri nas poči

Podlistek.

Nekdaj in sedaj. (Dalje.)

To pa ni mogoče praviš, tako se ni nikdar godilo! — Da bi se res ne bilo; ali imamo pa priče, ki pravijo, da so se res godile take in enake grozovitnosti. Rimski vitez Vedij Polijon je s sužnji redil v bajerju svoje murene — neke morske ribe. Cesar Kaligula je zapovedal s človeškim, suženjskim mesom rediti divje zveri, ktere so imeli sprideni Rimljani, da so se trgale med seboj ali mesarile nedolžne kristijane — to jim je bila najljubša zabava. Tako grozen je bil stan nesrečnih sužnjev, da so se mnogi iz obupanja sami metali pred žrelo divjih zveri, da bi bili prej rešeni groznega trpljenja.

Še eno ti bom povedal.

Kot suženj prebivaš v enej hiši z mnogimi družimi, ki so robovi tebi enako. Glej, eden izmed teh pa v jezi udari in ubije svojega gospoda. Vsi drugi se prestrašite, ste popolnoma nekrivi. Ali vendar, kaj se vam zgodi? Ubijalec, pa z njim vred ti in vsi drugi, kolikor vas je pod tisto streho sužnjih, morate umreti strašne smrti — na križu! Tudi ta grozovitost se je res godila. Pri-poveduje nam jo rimski pisalec Tacit tako-le:

Pedonij Sekund je bil umorjen v svojej hiši od necega roba; zato so morali biti po starej navadi križani vsi sužnji, kolikor jih je bilo v tistej hiši. V smrt peljani so zdihovali in upili. Bilo je štiri sto mož, žen, otrok in starčevkov. Ljudstvo je bilo gineno videti toliko število nesrečnih. Gosposka se posvetuje, kaj je storiti. Ali eden pričujočih gospodov govori — in sklene se, da mora vseh štiri sto ljudi na križu umreti!

Dalje).
h. 22.

ganke.
onec).

župan.

jihova

jskem.

ica za

dež. †
loven-
to na-
ka slo-
- Novi

[9—2]

4 tis-
r stoji
15 kr.

mu Jožefu
epe molit-
ne:

dem nedelj
večenih.

g. župnik
ajo v usnje
ato obrezo
duhovnom
na ogled.

C,
ol. Novic. "

ŠO

lja za celo
četrt leta
jajo ured-

Krajec.

kakšna je živinoreja! Kje je pa še naša sadjereja? Vse to nam lahko v red spravi dober župan in pameten občinski odbor v kratkem času. Treba bi bilo tudi, da bi se omejilo ponočno pijančevanje in zabranilo s tem združeno tulenje in razgrajanje do ranega jutra. Zato je treba marsikje župana, ki zna tudi sam o pravem času spat iti, pa če je treba tudi vstati. Dober župan bi se moral večkrat prepričati kakšna je mera in vaga; pa ne le po prodajalnicah ampak tudi pri takih, ki od kmeta surovino kupujejo. Tu ne gre gledati ne prijateljstva, ne lastnega dobička. Župan mora enako skrbeti za blagor vseh, ne le posameznih.

Končno moram pa vendar tudi nekterim volilcem povedati, da bolje storé, če ostanejo doma, kakor da se volitve vdeležé. To pa velja tistim, ki nimajo poguma dovolj, da bi volili po lastnem dobrem prepričanju, ki se marveč boje zamere zavoljo kakersne koli žlahte ali dolžne hvaležnosti, ako bi tega ali unega ne volili. En sam glas oddan napačni osebi, lahko spridi celo volitev, ker za takim potegnejo radi še drugi volilci.

Volilci

trgovinske in obrtne zbornice!

Zavolj novih volitev v trgovinsko in obrtno zbornico, ki se imajo te dni vršiti, sklical je izvrševalni odbor národnega kluba deželnih poslancev dné 19. t. m. obilno število najveljavnejših trgovcev in obrtnikov z vaše srede na posvetovanje, ter vam po soglasnem sklepu tega shoda priporoča niže imenovane kandidate, katerim brez skrbi izkažete svoje zaupanje. Njih imena so vam porok, da bodo vestno in po svoji najbolji moči delali za trgovinske in obrtne koristi naše dežele.

Ti kandidatje so naslednji gospodje:

I. V trgovinskem odseku:

- a) za prvo skupino, v kateri sta združena prvi in drugi oddelek:

Strašno, strašno kličeš, hvala Bogu, da so minili tisti grozni časi. Akoravno mi gre slabo, vendar milijonkrat boljše kakor se je godilo sužnjim!

Uboštvo, uboštvo! strašna revščina me tare! Tako te slišim dalje tožiti, moj delavni prijatelj.

Siromak je res pomilovanja vreden. To rad priznam. Kako britko je pač, ko prosi malo dete: oče dajte kruha, pa ga mu ne moreš podati; kako trga srce, ko vidiš sinčeka na pol nazega ali v slabi obuči prezebati, pa mu je ne moreš kupiti! Kako nepopisljivo boli in peče, ko pride upnik, ter govori: plačaj, kar si dolžan, pa ga nimaš goldinarja! Da, res, ubožec je velik trpin!

Ali vendar pa lahko trdim, da največe hudó revščina ni; lahko trdim, da jo vendar dan danes marsikaj tolaži, lajša in sladi. V vsako nedeljo prideš v cerkev — kaj čuješ tu? Tolažljive besede, da uboštvo voljno prenašaj: tamo pride zanj

Josip Kušar, predsednik trgovinske in obrtne zbornice, trgovec in hišni posestnik v Ljubljani; Vaso Petričič, podžupan, trgovec in hišni posestnik v Ljubljani;

Franc Hren, grajščak, trgovec itd. v Ljubljani; Mihael Pakič, trgovec in hišni posestnik v Ljubljani; Janez Perdan, trgovec in hišni posestnik v Ljubljani; Franc Souvan mlajši, trgovec in hišni posestnik v Ljubljani;

b) za drugo skupino, v kateri je tretji razdelek trgovcev: Franc Omerza, trgovec in posestnik v Kranji; Blaž Mohar, deželni poslanec, župan in trgovec v Škofji Loki;

Tomaz Pavšler, trgovec z domačimi pridelki v Kranji;

Jožef Ribič, trgovec z muzikalnimi instrumenti v Ljubljani.

II. V obrtnem odseku:

Za drugi razred:

Janko Kersnik, grajščak, posestnik mlina in žage na Brdu;

Filip Zupančič, hišni posestnik in stavbeni mojster v Ljubljani;

Dr. Josip Poklukar, državni in deželni poslanec, solastnik tiskarne itd. v Ljubljani;

Janez Nep. Horak, podpredsednik trgovinske in obrtne zbornice, hišni posestnik, rokovičar itd. v Ljubljani;

Anton Klein, predsednik obrtnemu društvu in solastnik tiskarne v Ljubljani;

Jarnej Žitnik, hišni posestnik in čevljarski mojster v Ljubljani;

Oroslav Dolenc, hišni posest. in svečar v Ljubljani;

Janez Dovgan, mizar v Ljubljani;

Franc Kolman, hišni posestn. in steklar v Ljubljani;

Alojzij Jenko, načelnik zadrugi pekarjev v Ljubljani.

V Ljubljani dné 22. februvarija 1885.

Za národní centralni volilni odbor: Luka Svetec.

plačilo. Pride dober prijatelj, poda ti lepo besedo, preskrbi ti dela, ali ti drugače pomaga. Tamo zopet se zberó imenitni gospodje v posvet, in kaj storé? Zbirko napravijo, ta dá nekaj uni nekaj — in pošlje se v podporo ubožcem, ktere je zadela slaba letina, jih oškodovala povodenj, ali pa jim strašen ogenj upepelil hiše. Da še več, najviši naš zemski gospod presvitli cesar sam, pošiljajo dan na dan velike darove po obširnem cesarstvu različnim revežem. Kdo bi mogel prešteti, koliko vdovam in sirotam, koliko nesrečnežem so že posušili solze, ki so se jim zavoljo pomanjkanja potakale po upadenem licu! Koliko so dali tudi Dolenjcem samo v zadnjih letih! Nekaj njihovih dobrot so vam že „Dolenjske Novice“ letos naznanile.

(Dalje prih.)